

Protikorupčný program

Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu
Slovenskej republiky

Aktualizácia účinná od 10.02.2023

1. Úvod

Protikorupčný program Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky bol vypracovaný v zmysle úlohy B.3. uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 585 z 12. decembra 2018 k Návrhu protikorupčnej politiky Slovenskej republiky na roky 2019 - 2023, ktorá ukladá členom vlády a predsedom ostatných ústredných orgánov štátnej správy na základe posúdenia a vyhodnotenia korupčných rizík prijať rezortný protikorupčný program, v ktorom budú uvedené konkrétne protikorupčné systémové opatrenia a zverejniť ho na svojom webovom sídle.

Tento rezortný protikorupčný program vychádza zo schválenej protikorupčnej politiky Slovenskej republiky, požiadaviek štandardov podľa Normy STN ISO 37001:2019-02 (01 0106) „Systémy manažérstva proti korupcii“ a poznatkov o existujúcom stave a potrebách, výsledkoch vnútorných kontrol, vyhodnotení problémov v rámci rezortu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) a návrhov a skúseností z praxe jeho zamestnancov.

Adresátmi tohto rezortného protikorupčného programu sú zamestnanci a ostatní pracovníci ministerstva¹, ako aj zamestnanci a ostatní pracovníci jeho priamo riadených organizácií² (ďalej len „zamestnanec“).

Za rezortný protikorupčný program a dosiahnuté výsledky zodpovedá minister.

2. Vymedzenie základných pojmov

Na účely tohto protikorupčného programu sa rozumie:

korupciou³ zneužitie moci alebo postavenia vo vlastný prospech alebo v prospech iných osôb. Korupcia sa chápe ako transakcia medzi najmenej dvoma stranami, pri ktorej aspoň jedna zo strán požaduje odmenu za poskytnutie alebo sprostredkovanie neoprávnenej výhody, prospechu alebo iného neoprávneneho plnenia druhej strane alebo inej osobe; ponúka, sľúbi alebo sprostredkuje odmenu druhej strane za získanie neoprávnenej výhody, prospechu alebo iného neoprávneneho plnenia sebe alebo inej osobe; sa dopúšťa akéhokoľvek zneužitia moci, právomoci, vplyvu alebo postavenia vo vlastný prospech alebo v prospech iných osôb; navádza na zneužitie moci alebo postavenia vo vlastný prospech alebo v prospech iných osôb; jedna zo strán nedodržiava právne normy a/alebo postupy s cieľom získať alebo sprostredkovať neoprávnenu výhodu, prospech alebo iné neoprávnené plnenia pre seba alebo inú osobu; ponúka, žiada, sľúbi alebo sprostredkuje dôverné informácie na výmenu za hmotné alebo nehmotné plnenie vo svoj prospech alebo v prospech inej osoby; sľúbi, poskytne alebo sprostredkuje druhej strane výhodu za príslub, že táto výhoda bude v budúcnosti opätovaná; je v konflikte záujmov; zvýhodňuje alebo zvýhodní svojich známych alebo príbuzných; netransparentne alebo v rozpore so zákonom účelovo ovplyvňuje prípravu alebo schvaľovanie zákona alebo iného normatívneho predpisu vo svoj prospech a/alebo inej osoby a/alebo skupiny osôb a/alebo právnickej osoby; zneužíva alebo zneužije svoj politický vplyv alebo úradnícku moc za získanie neoprávnenej výhody, prospechu alebo iného neoprávneneho plnenia sebe alebo inej osobe; navádza na marenie výkonu spravodlivosti; využíva alebo využije svoj vplyv na získanie výhody pre seba alebo inú osobu. Korupcia zahŕňa tiež zneužívanie moci, právomoci, vplyvu či postavenia, navádzanie na takéto zneužitie, klientelizmus, rodinkárstvo, protekcionárstvo, vydieranie, konflikt záujmov, nezákonný lobing, poskytovanie a prijímanie nenáležitých výhod bez poskytovania protislužby (tzv. prikrmovanie) a spreneveru verejných zdrojov;

¹ Štátni zamestnanci vykonávajúci štátnu službu v zmysle zákona č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zamestnanci pri výkone práce vo verejnom záujme v zmysle zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov a ďalší zamestnanci vykonávajúci prácu v zmysle zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov

² Priamo riadenou organizáciou ministerstva sa rozumie rozpočtová organizácia ministerstva, príspevková organizácia ministerstva a obchodná spoločnosť s majetkovou účasťou štátu v zriaďovateľskej pôsobnosti ministerstva.

³ Korupcia (trestný čin prijímania úplatku a trestný čin podplácania) je upravená v § 328-336d zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov.

korupčným rizikom⁴ existencia pravdepodobnosti alebo možnosti vzniku korupcie a nákladov s ňou spojených. Zahŕňa aj príčiny, príležitosti, priestor alebo podmienky, ktoré uľahčujú vznik situácie priaznivej pre podplácanie, korupciu, korupčné správanie alebo konanie. Je to napríklad varovný signál, že môže alebo by mohlo dôjsť k zneužitiu právomoci alebo postavenia vo vlastný prospech alebo v prospech iných osôb. Pod korupčné riziko patrí aj riziko vzniku podplácania, čo znamená pravdepodobnosť alebo možnosť, že by mohlo dôjsť k ponúkaniu, odovzdávaniu, prijímaniu, príslubu alebo sprostredkovaniu úplatku;

riadením rizík systematické uplatňovanie politík, postupov a praxe riadenia na úlohy týkajúce sa analýzy, hodnotenia a ovládnutie rizík. Rozumie sa tým proces zisťovania a posudzovania potenciálnych vnútorných a vonkajších rizík, ktoré môžu mať nepriaznivý vplyv na dosiahnutie cieľov organizácie a uskutočňovanie nevyhnutných kontrol na udržanie miery korupčného rizika na prijateľnej úrovni alebo na zníženie následkov možného rizika na prijateľnú úroveň. Riadenie korupčných rizík je proces zameraný na proaktívne identifikovanie a riešenie zraniteľných miest inštitúcie vystavených vnútorným a vonkajším hrozbám - nezákonného alebo neetického správania. Posudzuje sa závažnosť korupčných rizík z hľadiska ich vplyvu na činnosť, ciele a dôveryhodnosť organizácie, analyzujú sa ich príčiny a vytvára sa podklad na prijatie nápravných opatrení na oslabenie alebo odstránenie korupčných rizík;

protikorupčnou prevenciou systematické postupy na odhaľovanie a odstraňovanie príčin, príležitostí, priestoru a podmienok priaznivých pre vznik a existenciu korupcie, riadenie korupčných rizík vrátane ich oslabovania a odstraňovania, zníženie pravdepodobnosti alebo možnosti vzniku korupcie, odrádzanie osôb od páchania trestných činov korupcie a posilňovanie kultúry etiky, integrity a protikorupčného povedomia;

verejným záujmom⁵ záujem trvalo a udržateľne zlepšovať v súlade so zásadami právneho štátu a všeobecne uznávanými zásadami etiky a morálky kvalitu života, životných podmienok a blahobytu všetkých občanov alebo väčšiny občanov. Verejný záujem ako predmet sústreďeného úsilia sa však nechápe ako svojvôľa na úkor ostatných osôb, ale ako oprávnený nárok, pri ktorom sa nezhorší situácia ostatných osôb a dodržia sa jasné a určité kritériá demokracie a právneho štátu;

verejnou integritou dôsledné zosúladenie a dodržiavanie spoločných etických hodnôt, zásad a noriem s cieľom zohľadňovať verejný záujem a uprednostňovať ho pred osobnými záujmami vo verejnom sektore;

protikorupčným koordinátorom zamestnanec, ktorý v spolupráci s ostatnými zamestnancami organizácie, najmä odboru kontroly, koordinuje činnosti na predchádzanie korupcie, jej elimináciu a riadenie korupčných rizík. Činnosť spočívajúca v koordinácii organizačných útvarov pri príprave a spracovaní podkladov pre zavádzanie riadenia korupčných rizík a rezortného protikorupčného programu v súlade s protikorupčnou politikou Slovenskej republiky na príslušné obdobie spadá do pôsobnosti odboru kontroly v zmysle čl. 98 ods. (1) písm. b), písm. g) bod 2, ods. (3) písm. d) bod. 9 a 13 Organizačného poriadku Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.

⁴ Medzi korupčným rizikom a rizikom korupcie je rozdiel. „Riziko korupcie“ znamená riziko, ktoré vyplýva z korupcie alebo podplácania.

⁵ Podľa čl. 3 ods. 2 ústavného zákona č. 357/2004 Z. z. o ochrane verejného záujmu pri výkone funkcií verejných funkcionárov v znení neskorších predpisov je verejný záujem definovaný ako „záujem, ktorý prináša majetkový prospech alebo iný prospech všetkým občanom alebo mnohým občanom“. Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov verejným záujmom sa rozumie „záujem, ktorý prináša majetkový prospech alebo iný prospech všetkým občanom alebo väčšine občanov. U zamestnancov zamestnávateľa, ktorými sú právnické osoby podľa 51 ods. 2 písm. c), výkon práce vo verejnom záujme je aj plnenie povinností zamestnancov v záujme týchto právnických osôb podľa Obchodného zákonníka.

3. Účel, ciele a východiská aktualizácie rezortného protikorupčného programu

Protikorupčný program ministerstva bol vypracovaný s cieľom zlepšiť protikorupčnú prevenciu a boj proti korupcii, teda na základe identifikácie korupčných rizík a príčin korupcie zamedziť vzniku nových podmienok, príležitostí a situácií pre korupčné správanie v rezorte. Zohľadňuje pritom špecifiká ministerstva ako ústredného orgánu štátnej správy, resp. kontext jeho pôsobnosti a kompetencií, prostredie, vzťahy, okolnosti a súvislosti vykonávaných činností, postupov a povinností tak, aby pridanou hodnotou bolo zvýšenie merateľnej účinnosti prijatých protikorupčných opatrení. Je rovnako dôležité, aby priaznivý vplyv protikorupčných opatrení bol dokázateľne vnímateľný občanmi Slovenskej republiky.

Už z podstaty koncepcie protikorupčnej politiky Slovenskej republiky na roky 2019-2023 vyplýva, že účinné predchádzanie korupcii je omnoho lacnejšie, než samotný proces riešenia prípadov, keď korupcia už vznikne („skutok sa stal“), či represie. Vzťah medzi prevenčnými a represívnymi opatreniami je založený na vzájomnom dopĺňaní sa, teda protikorupčná prevencia pomáha represii, napríklad pri odhaľovaní korupcie (prostredníctvom ochrany oznamovateľov korupcie, identifikácie korupčných rizík a pod.) a represia zas prevencii prostredníctvom odrádzania od korupcie. Pravdepodobnosť korupčného správania je tým vyššia, čím vyšší je zisk z korupčnej transakcie a zároveň čím nižšie je riziko odhalenia korupcie. Účinnosť protikorupčnej prevencie v rámci rezortu závisí od integrity a protikorupčného odhodlania všetkých zamestnancov, ale najmä vedúcich pracovníkov a štatutárneho zástupcu. Korupcia, jej páchatelia a sprostredkovatelia, ako aj všetci, ktorí sa podieľajú na vytváraní priestoru a príležitostí na jej vznik, poškodzujú verejný záujem a podkopávajú dôveru v ministerstvo poskytovať primerané verejné služby.

Zámerom tohto rezortného protikorupčného programu je teda vytvoriť v rámci ministerstva prostredie, ktoré

- zdôrazní ochranu verejného záujmu a odmietanie korupčného správania a konania na všetkých organizačných úrovniach,
- zvýši dôveru občanov v čestný a dôveryhodný výkon verejnej moci,
- zvýši povedomie o korupcii, aktivizuje protikorupčné správanie a konanie zamestnancov a zlepši podmienky na nahlásovanie podozrení z korupcie a možnosti ochrany jej oznamovateľov⁶, dôsledne uplatní vyvoditeľnú (osobnú a hmotnú) zodpovednosť za korupciu,
- nastaví účinné kontrolné mechanizmy a zabezpečí efektívne odhaľovanie korupčného konania,
- presadí transparentnosť rozhodovania, konania a procesov a minimalizuje rozhodovanie založené na vlastnej úvahe a
- vytvorí podmienky na zabránenie zneužitia moci, vplyvu a postavenia, klientelizmu, rodinkárstvu a protekcionárstvu.

Podstatou rezortného protikorupčného programu je dodržiavanie zásady nulovej tolerancie korupcie, teda rešpektovanie názoru, že akákoľvek korupcia je zlá, bez ohľadu na získanú výhodu alebo prospech. Zmyslom programu je zaviesť systém protikorupčného manažérstva, ktorý odstráni beztretnosť páchania korupcie a bude uplatňovať sankcie bez rozdielu na všetky prípady a formy korupcie, a to dôsledne a s určením náhrady škody zvýšenej o sankčnú pokutu. U osôb nahlásujúcich korupciu sa nesmie upevňovať alebo vytvárať pocit viny a u páchatelov drobnej korupcie pocit kolektívnej nevinosti. Zamestnanec musí mať istotu, že jeho oznámenie o podozrení z korupcie, korupčnom správaní alebo konaní zostane dôverné a nebude proti nemu podniknuté odvetné opatrenie. Podpora a posilňovanie kultúry integrity a čestného a dôveryhodného výkonu verejnej moci tiež spočíva v konaní, správaní a rozhodovaní zamestnancov, ktoré je v súlade so všeobecne uznávanými etickými normami

⁶ Zákon č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

a morálnymi zásadami⁷. Pri rozhodovaní na základe vlastnej úvahy nesmie byť spochybnená integrita ani dôveryhodnosť ministerstva, v mene ktorého sa rozhodnutie vydáva.

Za účelom koordinácie protikorupčných aktivít vyplývajúcich z boja proti korupcii a protikorupčnej prevencie vrátane riadenia korupčných rizík bola vo februári 2019 v zmysle úlohy B. 1. uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 585 z 12. decembra 2018 k Návrhu protikorupčnej politiky Slovenskej republiky na roky 2019-2023 vytvorená pozícia protikorupčného koordinátora⁸. Protikorupčný koordinátor v spolupráci so zamestnancami koordinuje protikorupčné aktivity, pomáha riadiacim pracovníkom presadzovať protikorupčné opatrenia organizácie a aktualizuje a monitoruje plnenie rezortného protikorupčného programu, aktualizuje katalóg korupčných rizík, pričom spolupracuje s riadiacimi a vedúcim pracovníkmi jednotlivých organizačných útvarov ministerstva, najmä však odboru kontroly, ako aj s priamo riadenými organizáciami. V rámci svojej pôsobnosti poskytuje odborné konzultácie v oblastiach týkajúcich sa korupčných rizík, protikorupčnej prevencie a verejnej integrity.

Na základe úlohy B.4. uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 585 z 12. decembra 2018 k Návrhu protikorupčnej politiky Slovenskej republiky na roky 2019-2023 protikorupčný koordinátor je povinný priebežne vykonávať vyhodnocovanie rezortného protikorupčného programu, pričom vždy do 30. apríla vypracuje na základe poskytnutých údajov za predchádzajúci kalendárny rok hodnotiacu správu, ktorú predloží riaditeľovi odboru kontroly, následne ministromi a zverejní ju na webovom sídle ministerstva. Dosiahnutie stanovených cieľov sa má potom zabezpečiť prijatými opatreniami smerujúcimi k znižovaniu motivácie zamestnancov ku korupcii a zvyšovaniu pravdepodobnosti odhalenia korupcie, to znamená k vytváraniu a posilňovaniu protikorupčného prostredia. Aby účinnosť všetkých opatrení bola preukázateľná, je dôležité určiť merateľné ukazovatele, ktoré sa použijú ako dôkazný základ na vytvorenie efektívneho a reálneho protikorupčného programu. Účelom monitorovania protikorupčného programu ministerstva je zistiť mieru úspešnosti vykonávania protikorupčných opatrení a vytvorenia obrazu o dosiahnutých zlepšeniach v znižovaní korupcie na ministerstve. Pri monitorovaní je nevyhnutná spolupráca a súčinnosť organizačných útvarov rezortu a priamo riadených organizácií. Rezortný protikorupčný program je otvorený dokument, ktorý sa bude v prípade potreby, zistení nových skutočností a odhalenia nedostatkov priebežne aktualizovať (prípadne sa navrhnú zmeny alebo doplnenia jednotlivých opatrení, riešenia problémov a pod.).

Účinnosť zavedenia a uskutočňovania akejkoľvek protikorupčnej politiky sa zvyšuje, keď zahŕňa aktívnu účasť a spoluprácu všetkých účastníkov, ktorá bude smerovať k iniciatívnej a presvedčivej angažovanosti a záväzku konať protikorupčne a znižovať tým priestor na vznik korupcie.

Podkladom pre vypracovanie aktualizácie protikorupčného programu je vyhodnotenie úloh z predchádzajúceho protikorupčného programu, plnenie čiastočne splnených úloh, vypustenie úloh, ktoré boli vyhodnotené ako neúčelné a doplnenie nových úloh. V neposlednom rade je podkladom pre aktualizáciu a doplnenie nových úloh aj vyhodnotenie dotazníkového prieskumu ku korupčným rizikám, ktorý sa uskutočnil od 20.06.2022 do 30.06.2022.

4. Riadenie korupčných rizík

Neoddeliteľnou súčasťou protikorupčného systému je riadenie korupčných rizík, ktoré zahŕňa činnosti od úrovne zamestnanca prichádzajúceho do styku s občanom až po najvyšších predstaviteľov rezortu. Systém riadenia korupčných rizík, teda spôsob ich identifikácie, posudzovania, hodnotenia a prijímania opatrení v podmienkach ministerstva je obsiahnutý vnútorným aktom riadenia⁹ na základe úlohy B.2. uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 585 z 12. decembra 2018 k Návrhu protikorupčnej politiky Slovenskej republiky na roky 2019-2023. V rámci riadenia rizík sú identifikované oblasti, činnosti,

⁷ Etický kódex štátneho zamestnanca

⁸ Smernica č. 42/2022 o protikorupčnom koordinátorovi

⁹ Pokyn generálneho tajomníka služobného úradu č. 40/2019 k riadeniu korupčných rizík v podmienkach Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky

procesy a postupy na ministerstve, ktoré sú z hľadiska korupcie rizikové, resp. vystavené riziku. Ide o súčasť vytvárania dôkazného podkladu na vypracovanie a vykonávanie účinných opatrení na zmenšenie a odstránenie týchto rizík v rámci rezortu a jeho organizačných útvarov. V záujme konzistentnosti je vhodné opierať riadenie korupčných rizík ministerstva o tento protikorupčný program, ako aj uvedený vnútorný akt riadenia, ktoré sa budú v prípade nových zistení a poznatkov priebežne aktualizovať.

V roku 2022 sa uskutočnil dotazníkový prieskum ku korupčným rizikám pre zamestnancov ministerstva, ktorého účelom bolo identifikovať a vyhodnotiť, do akej miery je organizácia vystavená korupcii a aké korupčné riziká by mohli ohroziť riadne fungovanie ministerstva. Dotazníkový prieskum prebiehal v období od 20.06.2022 do 30.06.2022. Prieskumu sa zúčastnilo 132 zamestnancov, čo predstavuje 23,57 % účasť.

Výsledkom prieskumu bola identifikácia rizík, ktoré by mohli viesť ku vzniku korupcie. Ako najzávažnejšie s najvyššou pravdepodobnosťou vzniku rizika boli identifikované nasledujúce korupčné riziká:

- Chýbajúce osobitné protikorupčné ustanovenie v zmluvách uzatváraných organizáciou (55 %)
- Neznalosť systému riadenia protikorupčných činností (53 %)
- Nedostatočná znalosť možností ochrany pred odvetnými opatreniami (52 %)
- Nedostatočná dôvera zamestnancov v systém ochrany oznamovateľov (41 %)
- Netransparentnosť postupov organizácie v oblasti prevencie korupcie (41 %)
- Nedostatočné poznanie systému vybavovania oznámení o protispoločenskej činnosti zamestnancami (40 %)

Identifikované korupčné riziko však neznamená, že v uvedených oblastiach dochádza ku korupcii alebo s ňou súvisiacej inej protispoločenskej činnosti. Toto riziko naznačuje, že v uvedených oblastiach existuje priestor, príležitosť alebo vhodné podmienky na korupčné konanie alebo samotné uskutočnenie korupčnej transakcie.

Návrhy na odstránenie najčastejšie identifikovaných korupčných rizík sú súčasťou navrhovaných konkrétnych protikorupčných opatrení v rámci ministerstva, čím sa zamestnanci reálne podieľajú na praktickej aplikácii Protikorupčnej politiky ministerstva.

5. Ciele protikorupčného programu

Programové vyhlásenie vlády SR na obdobie rokov 2021 – 2024 zahrnuje boj proti korupcii medzi najvyššie priority vládneho programu.

Cieľmi aktualizácie protikorupčného programu sú:

- zlepšovať riadenie protikorupčných činností na ministerstve a zároveň zvýšiť povedomie zamestnancov ministerstva o konkrétnych protikorupčných opatreniach na ministerstve
- zvýšenie povedomia zamestnancov ministerstva o opatreniach na ochranu oznamovateľov protispoločenskej činnosti
- implementácia odporúčaní vyplývajúcich z publikácie Integrity Review

6. Úlohy a opatrenia

Cieľ	Eliminovať priestor na vznik a existenciu korupčných rizík
Opatrenie č. 1	Zlepšiť systém riadenia korupčných rizík
Ukazovatele	a) vypracovaný a zverejnený nový vnútorný akt riadenia k riadeniu korupčných rizík b) vypracovaný katalóg identifikovaných korupčných rizík
Termíny	a) do 30. júna 2023 b) do 30. júna 2023 a priebežná aktualizácia
Vyhodnotenie účinnosti a efektívnosti	do 30. apríla podľa stavu k 31. decembru predchádzajúceho roka
Gestor	protikorupčný koordinátor / odbor kontroly
Spolugestori	vedúci zamestnanci na prvom stupni riadenia

Odôvodnenie:

V záujme zlepšenia systému riadenia korupčných rizík a následného riešenia zraniteľných miest ministerstva vystavených nezákonnému alebo neetickému správaniu je nevyhnutné tieto riziká identifikovať, posúdiť mieru ich závažnosti a vplyvu na činnosti, ciele a dôveryhodnosť ministerstva, analyzovať ich príčiny a vytvoriť podklad pre prijatie nápravných opatrení na ich oslabenie alebo odstránenie. Súčasťou systému riadenia korupčných rizík je tiež elektronický nástroj Úradu vlády Slovenskej republiky, ktorý poskytne riadiacim pracovníkom ministerstva dôkazný základ v podobe informácií o korupčných rizikách na ministerstve a naznačí možné zodpovedajúce opatrenia. Na tento účel sa bude pravidelne vykonávať posudzovanie a hodnotenie korupčných rizík, pričom sa identifikujú tie korupčné riziká, ktoré je možné predvídať vzhľadom na účel organizácie, jej veľkosť, štruktúru, rozhodovacie právomoci, povahu, rozsah a zložitosť činností. Podkladom analýzy korupčných rizík je vnútorný akt riadenia, ktorý pomôže tieto riziká efektívne riadiť a zoznam oblastí rozhodovania ministerstva, priradených procesov, postupov a činností vystavených korupcii spolu s určením lehôt a zodpovedných osôb za rozhodovanie a priradený proces ako súčasť tohto vnútorného aktu riadenia. V rámci systému riadenia korupčných rizík bude ministerstvo vyhodnocovať vhodnosť a efektívnosť existujúcich riadiacich činností s cieľom eliminovať korupčné riziká a odstrániť podmienky priaznivé pre vznik korupcie. Po posúdení korupčných rizík sa určí druh a úroveň protikorupčných riadiacich činností, ktoré sa uplatnia na zodpovedajúcu kategóriu korupčného rizika, pričom sa posúdi, či existujúce riadiace činnosti sú dostatočne účinné. V prípade potreby budú primerane upravené.

Cieľ	Posilnenie postavenia ministerstva ako inštitúcie, ktorá je vnímaná verejnosťou ako dôveryhodná
Opatrenie č. 2	Zaviest' IT nástroj na prijímanie, vyhodnocovanie a vybavovanie oznámení podozrení z korupcie
Ukazovatele	a) vypracovať metodiku upravujúcu vybavovanie oznámení podozrení z korupcie b) počet oznámení, ktoré pomohli odhaliť a postihovať korupciu
Termíny	a) do 31. decembra 2023 b) do 30. apríla 2022

Vyhodnotenie účinnosti a efektívnosti	do 30. apríla podľa stavu k 31. decembru predchádzajúceho roka
Gestor	protikorupčný koordinátor
Spolugestori	odbor kontroly / sekcia informačných technológií

Odôvodnenie:

Občania a zamestnanci ministerstva môžu anonymne alebo neanonymne nahlasovať podozrenia z korupcie e-mailom, poštou alebo osobne alebo cez IT nástroj eduoko, ktorý je prístupný na webovom sídle ministerstva. V tejto súvislosti je potrebné zabezpečiť ochranu osobám, ktoré na korupčné alebo iné protispoločenské správanie alebo konanie upozornili. Podpora a ochrana zamestnancov je zahrnutá vo vnútornom akte riadenia, ktorý zaručí nestranné posúdenie správania voči zamestnancovi, ktoré je možné pokladať za odvetný postih za to, že takéto podozrenie nahlásil.

Cieľ	Účinne chrániť oznamovateľov podozrení z korupcie
Opatrenie č. 3	Vypracovať pravidlá na zabránenie odvetnej činnosti a diskriminácie voči oznamovateľom podozrení z korupcie a program zvyšovania povedomia zamestnancov o ochrane oznamovateľov korupcie a postupoch oznamovania podozrení z korupcie.
Ukazovatele	a) vypracovaný plán aktivít na zvyšovanie povedomia o ochrane oznamovateľov b) účasť zamestnancov ministerstva na priebežných vzdelávacích aktivitách o ochrane oznamovateľov c) prieskumom podložené zmenšenie obáv zamestnancov ministerstva z odvetných opatrení v dôsledku nahlásenia podozrenia z korupcie
Termíny	a) do 31. marca 2023 b) do 30. júna 2023 c) do 31. decembra 2023
Vyhodnotenie účinnosti a efektívnosti	do 30. apríla podľa stavu k 31. decembru predchádzajúceho roka
Gestor	protikorupčný koordinátor / odbor kontroly
Spolugestori	osobný úrad

Odôvodnenie:

Ministerstvo má vypracované pravidlá a postupy na interné nahlasovanie korupcie vo vnútornom akte ministerstva¹⁰. Každý zamestnanec ministerstva sa oboznamuje s týmto aktom v rámci adaptačného vzdelávania a súčasne je táto oblasť zahrnutá do pravidelného vzdelávania zamestnancov. K zvyšovaniu povedomia zamestnancov bude vypracovaná aj komunikačná stratégia ministerstva. Prieskumy súvisiace so zmenšením obáv zamestnancov z odvetných opatrení v dôsledku nahlásenia podozrení z korupcie vykoná protikorupčný koordinátor v spolupráci s Úradom vlády Slovenskej republiky.

¹⁰ Smernica č. 40/2022, o protispoločenskej činnosti.

Cieľ	Zvyšovaním povedomia o korupcii aktivizovať protikorupčné správanie a konanie zamestnancov ministerstva
Opatrenie č. 4	Zaviesť systém a vyhodnocovať účinnosť protikorupčného vzdelávania zamestnancov ministerstva
Ukazovatele	a) vypracovaný program vzdelávacích aktivít o korupcii b) účasť zamestnancov ministerstva na priebežných vzdelávacích aktivitách o prevencii korupcie c) účasť novoprijatých zamestnancov ministerstva na úvodných vzdelávacích aktivitách o prevencii korupcie pri nástupe
Termíny	a) do 30. júna 2023 b) do 31. decembra 2023 c) do 30. júna 2023
Vyhodnotenie účinnosti a efektívnosti	do 30. apríla podľa stavu k 31. decembru predchádzajúceho roka
Gestor	protikorupčný koordinátor
Spolugestori	odbor kontroly / osobný úrad

Odôvodnenie:

Vzdelávacie aktivity zamestnancov ministerstva na tému korupcie sa budú sústreďovať na posilňovanie protikorupčného správania a konania zamestnancov a ostatných pracovníkov ministerstva v súlade so zásadami etiky a morálky. Zvyšovanie povedomia o systéme riadenia protikorupčných činností je nevyhnutné pre budovanie protikorupčného prostredia. Vzdelávacie aktivity zahrnú jednak úvodné protikorupčné vzdelávanie novoprijatých zamestnancov pri ich nástupe do zamestnania a jednak priebežné vzdelávanie zamestnancov a ostatných pracovníkov rezortu. Cieľom je dosiahnuť zvýšenú iniciatívu zamestnancov pri identifikácii priestoru a príležitostí umožňujúcich vznik a existenciu korupčných rizík, zvýšiť počet návrhov na zmenšenie a prípadné odstránenie korupčných rizík a riešenie etických dilem.

Cieľ	Eliminovať priestor na vznik a existenciu korupcie v podmienkach priamo riadených organizácií ministerstva
Opatrenie č. 5	Vypracovať vnútorný akt riadenia v každej priamo riadenej organizácii ministerstva
Ukazovateľ	a) vytváranie a trvalé budovanie protikorupčného prostredia organizácií rezortu b) riadenie korupčných rizík a monitoring kontrol c) transparentné zverejňovanie informácií
Termín	a) do 30. júna 2023 b) do 30. júna 2023 c) do 30. júna 2023
Vyhodnotenie účinnosti a efektívnosti	do 30. apríla podľa stavu k 31. decembru predchádzajúceho roka
Gestori	priamo riadené organizácie ministerstva
Spolugestori	protikorupčný koordinátor / odbor kontroly

Odôvodnenie:

V záujme naplnenia cieľov rezortného protikorupčného programu ministerstva je nevyhnutné zaviesť protikorupčné opatrenia v rámci celého rezortu, a teda aj u priamo riadených organizácií ministerstva. Každá priamo riadená organizácia bude povinná identifikovať riziká korupcie v rámci svojej organizácie, vyhodnotiť ich a zaviesť primerané protikorupčné opatrenia. Pri tejto činnosti bude protikorupčný koordinátor poskytovať priamo riadeným organizáciám metodickú podporu aj poradenstvo, ale vzhľadom na špecifické prostredie konkrétnej organizácie, bude povinnosť zaviesť konkrétne protikorupčné opatrenia v kompetencii konkrétnej priamo riadenej organizácie. Protikorupčný koordinátor bude informovať podriadené organizácie o cieľoch rezortného protikorupčného programu ministerstva, zámeroch a postupoch ministerstva v tejto oblasti. Súčasne protikorupčný koordinátor vypracuje metodický materiál na zavedenie systému riadenia korupčných rizík, prijímania protikorupčných opatrení a monitorovania ich účinnosti v priamo riadených organizáciách.

Cieľ	Komunikačná stratégia
Opatrenie č. 6	Vypracovanie postupov pre transparentnú komunikačnú stratégiu ministerstva v oblasti boja proti korupcii
Ukazovatele	a) zverejňovanie informácií o hospodárení s majetkom a verejnými prostriedkami ministerstva b) zjednotenie umiestnenia protikorupčných informácií a dokumentov o protikorupčnej problematike na webovom sídle ministerstva.
Termíny	a) priebežne b) do 30. júna 2023
Vyhodnotenie účinnosti a efektívnosti	do 30. apríla podľa stavu k 31. decembru predchádzajúceho roka
Gestor	protikorupčný koordinátor
Spolugestori	odbor kontroly / odbor komunikácie a marketingu / príslušné organizačné útvary

Odôvodnenie:

Účelom komunikačnej a mediálnej stratégie ministerstva je určenie postupov pre transparentné zverejňovanie informácií, výber a monitoring komunikačných kanálov ministerstva, implementácia objektívnej mediálnej stratégie o činnosti ministerstva v oblasti boja proti korupcii.

Cieľ	Zaviesť protikorupčný dodatok do zmlúv uzatváraných s orgánmi verejnej moci a nimi riadenými organizáciami.
Opatrenie č. 7	Zaviesť systém povinnej starostlivosti vo vzťahu k partnerom ministerstva
Ukazovatele	a) vypracovanie postupov pre vykonávanie povinnej starostlivosti vo vzťahu k partnerom ministerstva b) zavedenie systému pravidelného preverovania dôveryhodnosti partnerov ministerstva c) implementácia protikorupčnej zmluvnej klauzuly do všetkých zmluvných vzťahov ministerstva

Termíny	a) do 31. decembra 2023 b) do 31. decembra 2023 c) do 31. decembra 2023
Vyhodnotenie účinnosti a efektívnosti	do 30. apríla podľa stavu k 31. decembru predchádzajúceho roka
Gestor	protikorupčný koordinátor / odbor kontroly
Spolugestori	odbor pre verejné obstarávanie / sekcia legislatívno-právna

Odôvodnenie:

Účelom opatrenia povinnej zmluvnej starostlivosti vo vzťahu k partnerom ministerstva je zavedenie systému preverenia hĺbkovej dôveryhodnosti všetkých existujúcich a nových partnerov, komplexný systém priebežného monitorovania dôveryhodnosti a implementácia zmluvnej protikorupčnej klauzuly do všetkých nových zmlúv a protikorupčnej zmluvnej doložky do existujúcich zmluvných vzťahov.

Cieľ	Uplatňovať na všetkých úrovniach verejného sektora odporúčanie Rady OECD o verejnej integrite ako protikorupčné opatrenie. Na tento účel legislatívne vymedziť pojem verejná integrita.
Opatrenie č. 8	Začlenenie verejnej integrity do učebných osnov
Ukazovatele	a) zriadenie pracovnej skupiny viacerých zainteresovaných strán, ktorej zodpovednosťou bude posilniť súčasné úsilie v oblasti vzdelávania a integrity b) vypracovanie odbornej prípravy pre pedagógov a príslušného rámca na monitorovanie a hodnotenie vplyvu programu odbornej prípravy
Termíny	a) do 30. júna 2023 b) do 31. decembra 2023
Vyhodnotenie účinnosti a efektívnosti	do 30. apríla podľa stavu k 31. decembru predchádzajúceho roka
Gestor	štátny tajomník / priamo riadené organizácie
Spolugestori	protikorupčný koordinátor / odbor kontroly

Odôvodnenie:

Odbor prevencie korupcie v spolupráci s OECD realizuje projekt s názvom „Zlepšovanie integrity verejnej správy v SR“ financovaný z fondov EHP a Nórska. Cieľom projektu je zlepšiť postavenie SR vo vnímaní korupcie a zvýšiť efektívnosť prevencie korupcie vo verejnom sektore. Projekt sa preto sústreďí najmä na posúdenie a zlepšenie systému verejnej integrity vo verejnej správe SR. Projekt realizuje OPK ÚV SR, pričom pri realizácii projektu spolupracuje s kľúčovými partnermi v projekte – Ministerstvom spravodlivosti SR, Ministerstvom vnútra SR, Radou pre štátnu službu, Generálnou prokuratúrou SR a Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR.

Jedným z kľúčových výstupov projektu k zlepšovaniu integrity vo verejnej správe Slovenskej republiky je publikácia OECD Integrity Review, ktorá poskytuje prehľad integrity verejnej správy v Slovenskej republike a navrhuje konkrétne odporúčania na jej zlepšenie. Vyššie uvedené opatrenie vyplýva z odporúčaní OECD pre Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR.

7. Monitorovanie, hodnotenie a aktualizácia rezortného protikorupčného programu ministerstva

Účelom monitorovania rezortného protikorupčného programu ministerstva je zistiť mieru úspešnosti vykonávania protikorupčných opatrení a mieru dosiahnutých zlepšení na ministerstve. Cieľom je vytvoriť jasný obraz o dosiahnutom pokroku v znižovaní korupcie. Pri monitorovaní sa prostredníctvom odboru kontroly priebežne zbierajú údaje a informácie o stave vykonávania opatrení zainteresovanými subjektmi, ktorými sú organizačné útvary ministerstva. Na zabezpečenie hladkého priebehu monitorovania a náležitého vyhodnotenia rezortného protikorupčného programu je však nevyhnutná spolupráca a súčinnosť všetkých organizačných zložiek ministerstva.

Pri monitorovaní a hodnotení stavu sa berú do úvahy najmä informácie poskytnuté organizačnými útvarmi ministerstva, informácie z médií, hodnotiacich správ a prieskumov vypracovaných medzinárodnými a vnútroštátnymi organizáciami, z podnikateľského sektora, ako aj od mimovládnych organizácií, ktoré umožnia vytvoriť objektívny a nezáujatý pohľad na vykonávanie protikorupčných opatrení. To znamená, že pri hodnotení sa zohľadňujú všetky uvedené zdroje informácií s predchádzajúcim preskúmaním ich objektívnosti. Spôsoby monitorovania účinnosti a efektívnosti protikorupčných opatrení sú zadefinované v internom akte riadenia korupčných rizík prijatom ako Opatrenie č. 1 tejto aktualizácie Protikorupčného programu. Pri hodnotení sa berie do úvahy aj určenie nedostatkov (slabých stránok), ktoré majú nepriaznivý vplyv na schopnosť identifikovať, zmierniť a prípadne eliminovať korupčné riziká. Zároveň sa identifikujú príčiny nevykonania alebo nedostatočného vykonávania opatrení. Takisto sa uvedie, aké zlepšenia sa dosiahli a aké sú trendy a odporúčania pre ďalšie obdobie. Keďže Protikorupčný program ministerstva je otvorený dokument, počíta sa s tým, že v prípade potreby a zistenia nedostatkov a nových skutočností bude priebežne aktualizovaný. Ministerstvo v súčinnosti s jeho organizačnými útvarmi a priamo riadenými organizáciami navrhne prípadné zmeny a doplnenia jednotlivých opatrení, riešenia problémov a spôsoby eliminácie prekážok spomaľujúcich alebo znemožňujúcich realizáciu Protikorupčného programu ministerstva. Súhrnné hodnotenie vykonáva protikorupčný koordinátor raz ročne za uplynulý kalendárny rok a predkladá Úradu vlády SR najneskôr 30. júna nasledujúceho roku.

minister